

56. OBLETNICA SLOMŠKOVEGA DOMA

“Ni jih na svetu ljudi, ki bi rajši peli, kakor Slovenci.”

Te besede našega zavetnika smo izbrali za geslo praznovanja rojstnega dne Slomškovega doma, letos že 56.!

V nedeljo 17. septembra smo se zbrali ob 9., kot vsako nedeljo, a ta je bila drugačna. Dom je bil praznično okrašen, veliko število ramaščanov in gostov se je v njem zbralo na enega redkih sončnih dni v tem deževnem septembru.

Kot vsako leto smo dan začeli s pozdravom predsednika, Pavla Brula, ter z dviganjem zastav ob petju argentinske in slovenske himne. Pri sveti maši smo se zahvalili Bogu in našemu zavetniku Slomšku za vse dobrote, ki smo jih prejeli in se priporočili še za naprej. Naš župnik Franci Cukjati se je v pridigi malo poigral s Slomškovi besedami: čeprav večkrat izkusimo, da “ni na svetu ljudi, ki bi rajši pili, kakor Slovenci”, se moramo pa mi truditi, da bi postalo resnica to, da “jih ni na svetu ljudi, ki bi rajši molili, kakor Slovenci”. Besede za nasme in razmislek!

Med sv. mašo je prepeval domači zbor Ex Corde, ki ga vodi Marta Selan Brula. Kdor poje dvakrat moli - nas uči slovenski pregovor. Z lepim petjem je zbor pripomogel, da je bila naša molitev globlja.

Po sveti maši je bil ravno pravi čas za zajtrk: na dvorišču Slomškovega doma so nam mladi postregli s toplo kavo in “medialunami”. Vendar za klepet še ni bilo kaj dosti časa, ker je bila kmalu na vrsti otvoritev že tradicionalne umetniške razstave, ki jo je tudi letos organizirala Andrejka Dolinar Hrovat. O razstavi in umetnikih poroča organizatorica posebej.

Po ogledu razstavljenih del smo se vsi spet

podali v gornjo dvorano, kjer je začel kulturni program.

Prisotne je pozdravil predsednik Slomškovega doma Pavel Brula. V svojih besedah se je spomnil tiskih, ki so skozi skoraj šest desetletij skrbeli za to, da slovenska pesem ni zamrla med nami: Gabrijel Čamernik, gospodična Anica Šemrov, Tine Selan, Jože Omahna, Olgi Omahna Urbančič, Mihi Klemen, Anica Arnshek, Milan Magister, Ivan Vombergar, Pavel Erjavec, Marta Selan Brula, Marcelo Brula, Viki Kastelic, Mirjam Klemenc Černe in Francika Tomazin Vester.

Navzoče je nato pozdravila veleposlanica

Republike Slovenije Jadranka Šturm Kocjan, ki nas je spomnila še na bližnji referendum v Sloveniji in vas povabila na glasovanje. In še predsednik Zedinjene Slovenije Jure Komar, ki je v imenu vseh organizacij naše skupnosti voščil Slomškovega domu.

Letos mineva 50 let od smrti našega prvega dušnega pastirja, g. Janeza Kalana. Prof. Neda Vesel Dolenc se ga je spomnila v občutenih besedah, ki jih v celoti objavljamo v samostojnem prispevku, ob pesmi šolskih otrok “Kje je moj mili dom”.

“Slajše reči na svetu ni, kakor je pesem lepa. Milo mati poje, ki ziblje dete svoje; med pesmijo dete mehko zaspi. S petjem si otroci kratek čas delajo, kadar veselo procesijo peljajo; ne vejo za revščino tega sveta.” S temi Slomškovi besedami je Andrejka Vombergar Štrfček napovedala začetek nastopa.

Šolski otroci so zapeli “Izidor ovčice pasel”, “Šmentana muha”, “Kekčeva pesem”, in venček slovenskih narodnih, mlajši pa še “Samoglasniki” in “Miška, kam si šla”. Šolski zbor že cela tri desetletja vodi Marcelo Brula - zdaj tudi voditelj Slomškove šole.

Ex Corde je pod vodstvom Marte Selan Brula zapel: “Dajte, dajte”, “Kolo”, “Na Golici”, “Rdečo rožo” in “Slovenija brez meja”.

“Ni jih pa na svetu ljudi, ki bi rajši peli kakor Slovenci, in lepšega dara ne vem, kakor jim čedno pesmico dati.” Tako je povedal Slomšek, to smo ramaščani letos ponudili našim gostom ob 56. obletnici Doma.

Zaključili smo kulturni program in v baru so nas že čakale pogrnjene mize. Odlično kosilo, ki so ga pripravili naše kuharice in pek (Mari Miklavc z ekipo), je bilo dober izgovor, da smo še popoldne preživeli v lepi družbi.

Vse najboljše, Slomškov dom!

Mariana Poznič

Razstava ramaških umetnikov

Kakor že vrsto let ob obletnicah Slomškovega doma, so se tudi letos šolski prostori spremenili v razstavno galerijo. Tokrat je bila razstava zelo raznolika in barvita. Posebnost razstave pa je bila ta, da smo imeli na ogled najrazličnejše tehnike in teme, s katerimi ustvarjalci izražajo svoja čustva.

Pet novih umetnikov se je letos prvič pridružil tej že tradicionalni razstavi, večina od njih prav mladih; tega je ramaška skupnost še posebno vesela.

Z besedami organizatorice razstave Andrejka Dolinar Hrovat vam predstavljamo umetnike in njihova dela:

Danijel Pregelj nam predstavlja ročno izdelani 3D tiskalnik. Z vnešenimi programi nastajajo razni predmeti v treh dimenzijah. Razstavlja izdelke, ki jih je sam zasnoval in s tiskalnikom izdelal, v živo pa skozi vso nedeljo tudi “tiska” zajčka.

Zofija Bokalič, študentka oblikovanja na Buenosaireski univerzi, razstavlja umetniške

predmete, pobarvana obuvala (“alpargate”) z vzorci z različnimi barvami in figurami.

Fotografije Marije Veronike Brula so prikaz vsakdanjih tem. Privlači jo predvsem narava.

Fotografije razstavlja tudi Ivan Hrovat, ki se ukvarja s slovenskimi pokrajinami. Tokrat pod naslovom “Blejske podrobnosti”.

Klavdija Nose, grafična oblikovalka, uporablja mešane tehnike. Razstavlja abstraktna dela, delo z migrantsko temo in Boco, znameniti argentinski turistični prostor.

Andrejka Dolinar nam letos prikazuje grafike, linoreze. Razstavlja dela so: “Potujoče peruti” in “Allegro”.

Vera Rupar Bohinc razstavlja strojno vezene kreacije z pticami in cvetjem.

Marija Ana Antonič pa, v okroglih okvirjih, ročno vezena tihožitja.

Natančno izdelane kvačkane prtičke s simetričnimi oblikami rož in listov nam predstavlja Helena Loboda Oblak.

Helena Klemenc je profesorica risanja in sli-

karstva na srednji šoli. Tokrat nadaljuje s temo pravljic, za katero uporablja mešano tehniko, t.j. kemični svinčnik in akril. Razstavljala bo letos v Sloveniji, v Škofovih zavodih v Šentvidu, od 5. do 20. oktobra.

Irena Žužek letos sodeluje z ilustracijami, ki so nastale na podlagi dveh pesmi: “Marizápalos”, španska renesančna pesem z glavnima motivoma, besedilom in ornamentami in “Corrido de los pájaros”, vesela pesem, ki omenja vrsto venezuelskih ptičev. V prvih ilustracijah je uporabljena tehnika orehov tuš, v drugih pa “collage” z blagovi in z digitalnimi zaključki. Dela so izrečno barvite ptice.

Razstava je bila skozi dan lepo obiskana, prisotni so bili umetniki, ki so publiki razlagali izbrane motive in uporabljene tehnike. Ob koncu dneva so si zadnji gostje lahko ogledali še končanega zajčka, ki ga je ves dan Dani tiskal s svojim 3D tiskalnikom.

Andrejka Dolinar Hrovat

OB 50. OBLETNICI SMRTI G. JANEZA KALANA

Spominske besede ob 50. obletnici smrti ramaškega dušnega pastirja Janeza Kalana

*Nocoj je večer mehak kakor milost.
Čakam, da mi nekdo oči zapre
čakam, da mi nekdo sklene roké!*
Karel Mauser

Zadnji sončni žarki so legli na Škofjeloško hribovje.

Molk je napolnil prostor, le zvon na Hribcu je budil domačine.

Naznanjal je žalostno vest, da je v daljni tujini prenehalo biti srce sinu tega kraja, dragega mu Puštala, katerega je brezmejno ljubil, zanj živel in zanj tudi ugasnil.

Od tega žalostnega trenutka, ki je močno prizadel vso slovensko skupnost v Argentini je preteklo že več desetletij – 50 let.

Naj bodo te besede in pesem skromen a spoštljiv in hvaležen spomin na našega prvega dušnega pastirja Janeza Kalana.

Pokojni gospod Janez Kalan se je rodil leta 1908 v Puštalu pri Škofji Loki. Ljudsko šolo je obiskoval v domačem mestu, gimnazijo pa v Št. Vidu. Bogoslovje je študiral v Ljubljani in bil posvečen v duhovnika leta 1932. Ko je kaplanoval v Zagorju ob Savi so ga nacisti leta 1941 odvedli v zapor, nato pa pregnali na Hrvaško. Po vrnitvi je bil kaplan v Šmarju pri Grosupljem in v Cerknici. Ko je vihrala komunistična revolucija na slovenski zemlji se je skupaj s tisoči Slovenci podal na dolgo in trdo pot begunstva ter prišel v Argentino leta 1949 iz Spittalskega taborišča. Takoj po prihodu se je z vso očetovsko ljubeznijo posvetil rojakom in družinam, ki so iz begunskih taborišč prihajali v deželo ob Srebrni reki. Duhovnik Janez Kalan je bil na prošnjo gospoda Antona Oreharja nastavljen od laplaške škofije za kaplana v župnijsko cerkev Karmelske Matere božje v Ramos Mejii, kjer je imela častno mesto podoba Marije Pomagaj z Brezij, ki ima sedaj vidno mesto v dvorani Slomškovega doma. Gospod Kalan je imel v farni cerkvi mašo ob 7. jutraj. Po maši, ko so argentinski verniki odšli je gospod Kalan začel s slovensko pridigo. K tej mašni daritvi so se zbirali rojaki iz okraja in okolice. Tako je bil gospod Kalan ustanovitelj in dosmrtni voditelj ramaške verske skupnosti.

Kdo je bil gospod Kalan?

Bil je goreč duhovnik, zvest cerkvi in narodu. Bil je voditelj, organizator. Bil je literat. Bil je dober človek!

Bil je z ljudstvom, z njim je šel v izgnanstvo,

z njim delil isto usodo.

Bil je brezdomec.

Takole je zapisal o njem sorojak škofjeločan, pisatelj dr. Tine Debeljak:

»Nisem poznal človeka, ki bi bil toliko navezan na svoj rojstni kraj in svoje ljudi. Sledna novica od tam mu je hladila domotožje in ga razplamtela na novo. Branil se ga je, pa se mu vdajal. Odklanjal je vse prošnje na vrnitev, pa sanjal samo o njej. Nihal je med obema svetovoma, in ni bil nikjer...«

O njegovem duhovniškem poklicu pa je lic. Marjan Schiffrer zapisal:

»Gospod Kalan ni bil le velik Slovenec, bil je predvsem duhovnik. Pečat premišljenega, izbojevanega, izmoljenega duhovništva je nosil do svoje smrti, kot dober pastir ga je skrbelo za vsako ovco. Kolikokrat smo čutili, kako globoko je doživljal odgovornost za ramaško čredico. Ni bilo skoraj slovenske hiše v ramaški in sanjuški srenji, da je ne bi Kalan z neizbežno pipo v ustih in usnjeno kapo na glavi vsaj nekajkrat na leto obiskal. Kako je tolažil, kako svetoval, kako reševal, prav duše reševal, kako je končno tudi gmotno pomagal! Samo on in Bog sta vedela, koliko družinskih domov je zraslo tudi z njegovo pomočjo.«

Z njegovo pomočjo pa je zrasel tudi Slomškov dom, saj je z vso vnemo in odločnostjo podprl pobudo gdč. Anice Šemrov, da se prišlo do odločitve, da se kupi zemljišče in postavi dom. Kako je bil vesel, da je slovenska verska in narodna skupnost v ramaškem okraju dobila skupen dom. Dom, ki je bil zgrajen z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo, je postal dom za vse dejavnosti, srečanja in prireditve.

Sredi plodovitega dela v vinogradu Gospodovem pa je v četrtek 10. avgusta 1967 Vsemogočni poklical k sebi blago dušo dobrega pastirja.

In končno je našel svoj pravi dom. Tam, kamor smo namenjeni vsi – domov, k svojemu Bogu. Ni več brezdomec, saj je tam, kjer je dobro počivati, v naročju samega Boga, kateremu zvesti služabnik je bil vse življenje.

Ko se danes klanjamo spominu dragega dušnega pastirja gospoda Janeza Kalana ob 50. obletnici njegove smrti ga prosimo, naj pri Vsemogočnemu izprosi milost, da bi tudi mi ostali zvesti narodnim vrednotam, to je krščanstvu in slovenstvu. Spomin nanj pa naj bo trajen.

prof. Neda Vesel Dolenc

“KARAOKE” mladih na Pristavi

Mladci in mladenke s Pristave smo se zmedli, da bi v našem domu, na Pristavi, prvič pripravili “karaoke”, in to v soboto 26. avgusta, po slovenskem srednješolskem tečaju. Prosili smo gospo Saši Vodnik, da nam pomaga z večerjo in se zbrali en teden prej, da smo skupaj zamesili pice. Prišel je dan, pridružili so se nam mladci in voditelji iz vseh domov in vsi so bili zelo navdušeni. Pristavski mladci smo nosili pice na mize, da smo vsi skupaj večerjali. Ko so bili že siti smo pa začeli s petjem in druženjem. Veliko smo peli, stare in nove pesmi, slovenske in tudi argentinske. Vsi smo z veseljem peli, še voditelji so skupaj zapeli. Med petjem smo mladci prodajali sadne sokove (licuados). Vsi so jih

hoteli poskusiti in zato smo vse hitro prodali.

Zelo lepo smo se imeli in zato bi radi tak večer pripravili vsako leto. Lepa hvala vsem voditeljem in staršem, ki so nam pomagali, da smo ta karaoke-večer lahko izvedli. Nasvidenje čez eno leto!

Mladci in mladenke s Pristave

PO OBISKU V ARGENTINI

V prejšnji številki Svobodne Slovenije sta nam lektorici Tjaša Lorbek in Maja Kračun poročali o obisku predstavnic Univerze v Ljubljani, dr. Branke Kalenič Ramšak, dekanje Filozofske fakultete UL, in dr. Mojce Nidorfer Šiškovič, vodje programa slovenščine na tujih univerzah pri Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik.

O svojem delu in o vtisih po obisku v Argentini sta nam pa gostji, že doma v Sloveniji, še sami tako povedali:

Gospa Mojca, v kolikih državah je slovenski jezik prisoten s programom lektoratov? Koliko učencev jih obiskuje?

Slovenščina se poučuje na 57 univerzah v 26 tujih državah, letno pa lektorate obiskuje okoli 2500 študentov. Na 26 univerzah po Evropi je slovenščina tudi študijska smer, letno pa nastane okoli 50 diplomskih del s področja slovenskega jezika, književnosti in kulture ter okoli 5 doktoratov znanosti. Poleg pedagoškega dela organizirajo učitelji tudi raznovrstne kulturne dogodke in gostovanja.

V Argentino ste prišli z načrtom za odprtje še tretjega lektorata in sicer v Cordobi. Kdaj bi ta začel delovati?

Predvidoma z novim študijskim letom 2018/2019, to je v marcu 2018. Na Državni univerzi v Cordobi bodo ponujena predavanja iz slovenske književnosti in kulture, na Katoliški univerzi v Cordobi pa se bo izvajal lektorat slovenščine. Poučevala bo Maja Kračun, slovenistka, ki se je v Cordobo priselila po študiju. Želimo si spodbuditi meduniverzitetno sodelovanje in hkrati razširiti slovensko kulturo, k učenju slovenščine in h kulturnim dogodkom pritegniti študente in člane slovenske skupnosti in. Z gospo dekanjo sva imeli ob obisku priložnost spoznati zelo dejavne članice in se jim iskreno zahvaljujemo za topel sprejem.

Ali lahko pričakujemo, da bo vaju obisk pri nas odprl nove priložnosti za izboljšanje pouka slovenščine v naših sobotnih šolah?

Obisk sobotnih šol v Buenos Airesu je bil navduhujoč, kljub že določenemu poznavanju načina pouka in učiteljev jih v Sloveniji vse premalo poznamo. Občutili sva utrip v učilnicah, pedagoško predanost vseh učiteljev in vodij šol, da mlade navdušijo za odlično znanje slovenščine, jim ga nudijo ter hkrati sledijo njihovim potrebam. S Slovenijo so zelo povezani, v sodobnem času je to vse lažje. Na Centru za slovenščino jim bomo tudi v prihodnje nudili strokovno podporo, že zdaj se vsaka generacija dijakov ob podpori državnih štipendij udeleži naše Mladinske poletne šole, sodelujemo z učitelji na izobraževanjih. S kompletom novih sodobnih učbenikov, didaktično namenjenih prav otrokom in najstnikom, pa upamo, da bomo lahko še bolj podprli uspešno pedagoško delo učiteljev. Z gospodom Marcelom Brulo in učitelji sobotnih šol smo se srečali na

posebnem sestanku, na katerem smo strnili predloge za sodelovanje naprej.

Kakšne so možnosti mladih potomcev Slovencev za učenje jezika v Sloveniji? Ali imajo dostop do kakih štipendij? Kje je dostopna informacija?

Na voljo so zelo raznovrstne možnosti, v slovenskih društvih in organizacijah so dobro seznanjeni z njimi in imajo tudi veliko izkušenj. Štipendije so namenjene vsem generacijam, informacije so objavljene na spletnih straneh za mednarodno sodelovanje na slovenskih univerzah, na Univerzi v Ljubljani se nanovo izvaja Leto plus, v katerem je podarek zlasti na učenju slovenščine, potem pa še na spletnih straneh Cmeplusa, Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik, veleposlanništva Republike Slovenije, obrnejo se lahko na lektorico Tjašo Lorbek.

Gospa Branka, vi ste strokovnjakinja za Cervantesovo delo. Kakšno je pa v Sloveniji zanimanje za španščino in špansko literaturo?

V Sloveniji je zanimanje za španščino veliko. Otroci se je učijo že v osnovni šoli, v zadnji triadi devetletke. Španščina dosega izjemne rezultate in je med dijaki tako priljubljena, da se jo je v šolskem letu 2016/17 učilo več kot 1000 na 66 (od 453) osnovnih šolah. Zato se je učijo nadalje v srednjih šolah, na vseh gimnazijah po Sloveniji. Španščina je tudi eden najbolj priljubljenih predmetov na maturi, vsako leto se za nacionalni maturitetni preizkus iz španščine odloči vse več dijakov. Španska književnost je seveda manj znana, čeprav jo deloma odkrivajo učenci in dijaki že v času izobraževanja, seveda jo pa najbolj spoznajo študenti španščine na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Veliko del je prevedenih, upajmo, da tudi v prihodnje te številke ne bodo manjše. Predvsem so znani avtorji 20. in 21. stoletja, manj klasični pisatelji in pesniki starejše španske književnosti (izjema je tu Cervantes, ki ga dijaki obravnavajo v gimnaziji pri svetovni književnosti). Zelo brani so tudi sodobni latinoameriški avtorji.

Kakšen vtis je na vaju napravil obisk Argentine in naše slovenske skupnosti?

Vtis je bil izjemno pozitiven, Argentina je drugačna od Slovenije in Evrope, zanimiva in čudovita, ljudje izjemno prijazni. Tudi slovenska skupnost je čisto posebna: čeprav sva vedeli, kako dobro delate, si nisva niti približno predstavljali predanosti in srčnosti, ki ste ga pri vašem delu pokazali. Vtis je izjemen. Otroci in starši so vam neizmerno hvaležni in med vami se je vzpostavilo takšno zaupanje, da ga prav nobeni zunanji pretresi ne morejo porušiti. Iskrene čestitke za vaše dolgoletno delo in seveda globok poklon!

Hvala vama, gospa Branka in gospa Mojca, za prijazne besede in bogate misli.

Spletni pogovor pripravila Mariana Poznič

NAŠI ZAČETKI V ARGENTINI

06

Moja zgodba

Jernej Tomazin

Naša družina, starša in šest otrok v starosti od 4 do 14 let, je prišla v Argentino z begunskim valom iz Avstrije decembra 1948. Sam sem bil kmečki otrok in s štirinajstimi leti dijak Bajukove gimnazije v taborišču Spittal na Koroškem.

V letu 1948, ko je bila Evropa še razrušena po svetovni vojni in v velikem vsestranskem pomanjkanju, je bil naš prihod v deželo blagostanja in urejenosti kot prihod v obljubljenno deželo. Danes vemo, da je v tistih letih Argentina zalagala lačno Evropo s hrano. Ljudje so bili videti zelo živahni in prijazni. Prišleki smo bili za njih zanimivi, saj je bila ves vojni čas dežela odrezana od Evrope.

Tudi našo skupino okrog 150 rojakov sta sprejela slovenski duhovnik Janez Hladnik in v imenu Društva Slovencev (današnja Zedinjena Slovenija) urednik Joško Krošelj, kar je naredilo na nas begunce zelo prijazen vtis. Približali so se tudi rojaki, ki so prišli sem iz italijanskih taborišč nekaj mesecev pred nami, tako tudi naša sestrična. Vse je zanimalo, če je med prišleki kak njihov znanec še iz domovine.

Prvo zavetje je bil Hotel de Inmigrantes, neke vrste taborišče, kot smo jih bili že vajeni.

Hrana je bila v skupni jedilnici še kar obilna, posebno so presenečale na vseh mizah polne košarice belega kruha. Pogrešali pa smo mrzlo vodo, saj smo prišli v vroče poletje. Otroci smo kar hitro izvedeli, da se v okoliških restavracijah lahko dobi mrzlo vodo, če greš k točilni mizi in rečeš: "por favor, agua fría". Tega smo se hitro naučili.

Hitro pa smo bili tudi pred težavo, kje bomo dobili stanovanje, ker v mestu je bilo pomanjkanje stanovanj. Posebno za številne družine je bilo težko dobiti kaj primernega. Težavo so pomagali reševati pri Društvu Slovencev in s pomočjo duhovnikov Janeza Hladnika in Ladislava Lenčka. Za prvo rešitev so iskali večje hiše ali prazne zavode (bil je čas šolskih počitnic). Tako so našli v Ramos Mejia opuščen sanatorij z velikim vrtom. Tja smo odšli z večjo skupino družin. Naši družini pa je ponudil upravnik sanatorija zapuščeno pristavo (quinta) s sadnim vrtom brezplačno za eno leto, pod pogojem, da bi delali na vrtu in ga spravili v red. Pristava je bila kak kilometer od sanatorija na ulici Necochea. Z veseljem smo sprejeli ponudbo.

Službo je bilo v tistih časih lahko dobiti. Argentina je bila v velikem gospodarskem razvoju in rasti. Prvo zaposlitev sem dobil kot vajenec pri večjem lesnem gradbenem podjetju, ki je sprejelo večje število rojakov obrtnikov in delavcev v Villa Martelli. Za boljšo organizacijo dela je podjetje dobilo slovenskega študenta, ki je že znal nekaj španščine, da je bil za tolmača med zaposlenimi in vodstvom podjetja. Naše delavce so očitno zelo cenili, čeprav še niso znali nič španščine.

Srednješolskih formalnih študijev sicer ni-

sem nadaljeval, sem pa napravil vrsto tečajev trgovskih in tehničnih smeri. Španščina mi ni delala večjih težav. Prvi tečaj sem obiskoval že v taborišču, ko smo že vedeli, da se bomo izselili v Argentino. Seveda so bile to prve osnove jezika in praktične fraze za vsakodnevno življenje. Naš oče pa si je izbrskal iz spomina nekaj španščine, ki se jo je naučil, ko je v letih 1927-30 delal na gradnji podzemne železnice v Buenos Airesu. Treba je priznati, da so nas tukajšnji ljudje kot žrtve vojne sprejemali z velikim razumevanjem in se trudili razumeti našo nerodno španščino ter nam pomagati.

Droben spomin na tiste prve mesece po prihodu na argentinska tla lepo pokaže, kako so nas domačini sprejemali.

Po prizadevnosti Društva Slovencev in duhovnikov Janeza Hladnika in Ladislava Lenčka je socialna dejavnost argentinske vlade, ki jo je vodila predsednikova soproga Eva Perón, povabila begunske otroke na brezplačne počitniške kolonije. Večja skupina otrok se je začelkom januarja 1949 zbrala v zavodu lazaristov na ulici Cochabamba, druga skupina iz okolice Ramos Mejia, okrog 30 otrok v starosti od 6 do 12 let, pa v sanatoriju na ulici

Necochea. To skupino sta spremljali dve gospe na vlak in cestno železnico in pripeljali v zavod na Cochabambo, kjer so čakali avtobusi za kolonijo.

Moj takrat osemletni brat Franci se še danes spominja gospe Evite. Ko jih je obiskala na koloniji ga je opazila, da ima strgano srajčko. Poklicala ga je k sebi, voditeljci pa naročila, naj prinese novo srajčko in mu jo izročila. Po takih gestah je bila Evita znana med ljudmi.

Za povratek iz kolonije sta gospe iskali še nekoga za spremstvo, znal naj bi tudi nekaj španščine. Tako so dobili mene z mojo dokaj skromno španščino. A kot pravijo: v deželi slepcev je enooki.... Težava je bila, da jaz poti nisem poznal in bil tako v tem odvisen od obeh mamic in njihovega spomina poti v zavod na Cochabambi. Zmešalo se nam je na povratku, ko smo iz tramvaja izstopili na Plaza Once in nato sestopili v podzemne hodnike, kjer naj bi nas čakal vlak. Očitno smo izbrali napačen vhod in se v tisti množici stopnic in hodnikov izgubili. Nismo vedeli ne kod ne kam. Z vso družino smo tavalili sem in tja in prevzela nas je nervoza, kar je zastrašilo še otroke. Plašnih oči in v revnih oblekah so dajali res žalosten videz. Bil je ravno v času popoldanskega vračanja potnikov, kar nam je dajalo vtis, da smo padli na mravljišče, obdani od mimo hitečih potnikov. Znašli smo se v kotu hodnika, ko so se začeli ljudje za nas zanimati: kdo smo, od kod prihajamo, kam gremo itd. Spomnim se, da so bile lepo oblečene dame in gospodje. Moje razlage sem in tja so se strnile v stavek: "son niños eslovenos salvados de la guerra en Austria..."

Naenkrat smo postali zanimivost, ob kateri se je ustavljalo vedno več ljudi. »Pobres chicos, víctimas de la guerra...« Obsuli so nas s piškoti in sladkarijami in nas končno spemili na vlak za Ramos Mejio. Oddahnili smo se in hvaležno poslovlili od dobrih ljudi. Otroci pa so zavriskali: »gracias - chau amigos!«

UTRINKI S PAPEŽEVEGA OBISKA V KOLUMBIJI

Fotografa Marka Vombergarja po vsej verjetnosti vsi argentinski Slovenci že poznamo, saj je viden in aktiven član naše skupnosti in reden sodelavec tega časopisa.

Dr. Matjaž Roter, duhovnik celjske škofije, je l. 2013 vstopil v diplomatsko službo Svetega sedeža in je trenutno tajnik apostolske nunciature v Bogoti. V Argentini nam je že znan, saj nas je obiskal v Buenos Airesu v času svojega službovanja v Montevideo, najbolj se ga spominjamo iz romanja v Lujanu l. 2015.

Ta dva Slovence sta se srečala v Kolumbiji ob priliki obiska papeža Frančiška in ga doživela v neposredni bližini: dr. Matjaž Roter kot eden izmed gostiteljev svetega očeta, Marko se je pa tja odpravil, da krije potovanje kot uradni fotograf spletnega katoliškega medija Aleteia.

Tako sta nam opisala ta nepozabni dogodek: **Gospod Matjaž, zakaj je Sveti oče izbral prav Kolumbijo za ta pastirski obisk?**

Papež je izbral Kolumbijo, ker se nahaja v posebnem zgodovinskem trenutku saj po polstoletnem konfliktu teče mirovni proces. Obenem pa tudi velja za eno izmed ključnih držav Latinske Amerike, kjer so prebivalci večinsko še katoliške vere. Kolumbija je trenutno zelo razdeljena, polarizirana na dva pola. In prav gotovo je papež zavesten, da je sedaj pravi čas, da Kolumbiji stopijo na pot vere in sprave. Naj se ne bojijo resnice, naj se ne bojijo pravičnosti. Naj se ne bojijo odpustanja in odpustiti. Da skupaj gradijo novo in boljšo prihodnost.

Marko, kako je prišlo do tega, da si bil izbran za fotografa tega potovanja?

Delam že nekaj let kot urednik fotografije za katoliški medij Aleteia.org. Ko je pa kakšen

večji dogodek pa delam tudi kot fotograf in krijem papeževa potovanja v Južno Ameriko. Tako sem že bil v Paragvaju in Boliviji, lani v Mehiki, zdaj pa še v Kolumbiji. Aleteia.org je eden najbolj branih katoliških medijev na spletu, izhaja v šestih jezikih, kmalu bo začel izhajati tudi v slovenščini.

Marko, kako se je odvijalo tvoje fotografsko delo? Si bil skozi celo potovanje v bližini papeža Frančiška?

Res ne bi mogel reči, da v bližini... papeževa potovanja so izredno zanimiva za medije in tako množično obiskana, da je sploh težko priti blizu. Čeprav dobim akreditacijo za določene sprejeme, je prostor za medije ponavadi oddaljen vsaj 70 metrov od dogajanja tako, da fotografij uporabljamo zelo dolge leče, da se približamo in kaj ujamemo v objektiv. Z iznajdljivostjo in pa malo sreče ti mora potem uspjeti, da se pomešaš med ljudmi in se prebiješ kaj bližje dogajanjem. Drugače je pa seveda s tistimi fotografiji, ki so del uradne delegacije in potujejo v papeževem avionu, ti so vedno zraven in jih povsod tudi zapeljejo.

Znano nam je že, kako je Marko v Kolumbiji potoval z domačo potico. Ali nam vi, Matjaž, lahko opišete, kako je potica prišla do mize svetega očeta?

Postregli smo mu potico pri zajtrku in privoščil si je nekaj koščkov. Želel sem jo naročiti mami, da mi pošlje iz Slovenije, ampak sem misel opustil, saj predno bi prispela po pošti, bi bila verjetno že »suha«. Potica pri zajtrku je bila povod, da sva s papežem rekla tudi nekaj besed o Sloveniji in o slovenski skupnosti v Argentini. Povedal sem mu, da prihajam iz Tr-

bovelj, iz celjske škofije; presenečen sem bil, kako dober spomin ima in kako lepo izgovarja slovenske besede, ko je govoril o obisku Slovenije v mesecu januarju leta 1971.

Geslo potovanja "Naredimo prvi korak" / "Demos el primer paso", zveni kot pravi izziv za pasivnost nas vernikov. Zakaj prav to geslo, v čem nas papež Frančišek poziva, naj storimo ta prvi korak?

Da bi vsak posameznik, ki je slišal papežev klic, naredil prvi korak naprej v svojem okolju, korak na bolje, k bolj verskemu življenju, korak bliže Kristusu. Predvsem pa so okoliščine obiska narekemale to geslo: stopiti na pot vere in sprave, hoditi skupaj kot bratje in sestre. Geslo ima zelo zgovorno sporočilo.

Kakšne sadove lahko Kolumbija in posredno tudi Latinska Amerika pričakuje od tega obiska?

O sadovih je še težko govoriti. Potrebno je uresničiti vse spodbude svetega očeta, kot posamezniki in skupnost. Prav gotovo pa se je veliko premaknilo v srcih ljudi. Koliko veselja in upanja, koliko pretočenih solza... V človekovi notranjosti mnogih so se dogajali mali čudeži.

Predvsem pa je papež Frančišek vabil Kolumbijce, da naj se ne upirajo spravi, ki po njegovem ni abstraktna beseda, udejanja pa se lahko le s prizadevanjem vseh, ki so vpleteni v spor. Naj se ne upirajo spravi, ki bo zblížala Kolumbijce in presegla sovraštva skoraj 50-letne vojne. Položil jim je na srce, naj ne odlasajo, ampak da je zdaj čas, da se pozdravijo rane, da se postavijo mostovi, da se spilijo razlike. Upajmo, da so te spodbude naletela na odprta srca.

Ali bi z bralci delila kako anekdoto, ki vama bo ostala v spominu?

M.R.: Glede anekdote pa tole: papež Frančišek je omenil pri omizju, da so v Argentini trenutno trije škofje slovenskega rodu. Vendar pa je ali bi naj bil še četrti: mons. Duh, katerega predniki so prišli z avstroogorskimi potnim listom, pa niti ne ve pripadniki katerega naroda bi naj bili. Papež mi je rekel, da duh pomeni spirito (pri mizi smo govorili italijansko). Snov primerna za raziskovalce.

M.V. Lahko omenim, da sem v mestu Villavicencio čakal papeža za oltarjem, kjer ni bilo drugih medijev. Ko sem videl, da se bo papež peljal čisto blizu tega kraja, in da se bo tam moral skoraj ustaviti, ker so drugi avtomobili zapirali pot, sem se pomaknil na cesto. Ko je njegov avto prav počasi peljal mimo sem mu zavpil naj obišče Argentino. Seveda me je slišal in mi sledil z nasmehom in pozdravom.

Matjaž, Marko, hvala obema, da sta z bralci delila vajina doživetja!

Pogovarjala se je Mariana Poznič

KOLENDAR

30. septembra

Mladinsko romanje v Lujan

1. oktobra

51. obletnica Zveze slovenskih mater in žena

7. oktobra

Redni pouk SSTRMB, ob 15. uri

8. oktobra

Obletnica Našega doma San Justo
Naš dom San Justo,

14. oktobra

Redni pouk SSTRMB, ob 15. uri

21. oktobra

Redni pouk SSTRMB, ob 15. uri

28. oktobra

Redni pouk SSTRMB, ob 15. uri

28. oktobra

Izlet slovenskih šol v Glew

29. oktobra

Obletnica na Pristavi – Slovenski dan

NOVICA TEDNA: šport in vera

Tokrat smo za »novico tedna« izbrali kar dva dogodki zadnjega tedna v Sloveniji: izjemen športni dosežek ob zmagi v finalu EuroBasketa, ter versko srečanje mladih v Stični, ki se ga je pod dežjem udeležilo okoli 6000 mladih.

Košarkarsko zlato je slovensko

Košarkarji Slovenije so evropski prvaki. V finalu eurobasketa v Carigradu so pred 7000 Slovenci na tribunah premagali Srbijo s 93:85. Kapetan Goran Dragić, ki je v finalni tekmi dosegel 35 točk, je bil izbran za najkoristnejšega igralca prvenstva. V najboljšo peterko prvenstva pa je bil izbran tudi mladi Luka Dončić, ki se je med finalno tekmo poskodoval. Večina Slovencev je nedeljo večer preživela pred televizijskimi zasloni, več tisoč jih je tekmo spremljalo na odprtem v večjih mestih, številni pa tudi v lokalih. Naši košarkarji so dan zatem prispeli na brniško letališče, po tem pa stopili pred približno 20 tisoč navijačev na ljubljanskem Kongresnem trgu.

Za zmago je reprezentantom čestital tudi naš politični vrh. Predsednik države Borut Pahor se je odločil, da bo slovenski košarkarski reprezentanci podelil državno odlikovanje zlati red za zasluge za izjemen športni dosežek, uveljavljanje Slovenije na svetovnem športnem prizorišču, krepitev nacionalnega ponosa in za navdih ljudem. Prvak največje opozicijske stranke Janez Janša je zapisal: »Nismo največji, nismo najmočnejši... Lahko pa smo najboljši«, ljubljanski nadškof metropolit in predsednik SŠK Stanislav Zore pa se je najprej odzval na twitterju nato pa še v posebnem voščilu v katerem se je košarkarjem zahvalil, da so ob vrhunskih predstavah ves čas pomagali do narodnega ponosa in do jasno izražene istovetnosti. »Vesel sem, da ste to, kar ste, in to tudi sproščeno pokažete Evropi«, je zapisal nadškof. Med mnogimi navijači so bile tudi sestre uršulinke, ki so izročile uspeh naše ekipe v Božje roke, na samostanu na Kongresnem trgu pa so v pozdrav košarkarjem izobesile dva transparenta z besedilom

»Bogu hvala« in »Bog blagoslovi Slovenijo«. Tekmo je spremljal tudi zaporniški duhovnik Robert Friškovec, ki je izpostavil, da tovrstni uspehi združijo cel narod. Na to kaže tudi to, da se ljudje različnih pogledov in prepričanj zberejo ter skupaj spremljajo slovenske športnike. Župnik Ivan Šumljak iz Gorenjega Grada pa je povedal, da so v čast zmagi zadoneli zvonovi. »To je velika hvaležnost našim košarkarjem, ker so bili res fenomenalni, da ne rečem celo čudežni. In pri taki stvari je treba reči Bogu hvala in zvonovi so tisti stik z nami in z Bogom,« je dejal za enega od radijev župnik Šumljak, ki je tekmo v župnišču spremljal z mladimi in po njej vklopil zvonove.

A.S.

Radio Ognjišče, 23. 9. 2017

Stična mladih

V soboto zgodaj zjutraj so debele dežne kaplje v Stični napovedovale moker dan. A čim bolj se je bližal začetek srečanja Stična mladih, tem bolj vedro je postajalo nebo – kot bi se veselilo množice mladih, ki v Stično vsako leto prinesejo pristno veselje, razigranost in vero.

Kdor je pričakoval, da bo slaba vremenska napoved mlade odvrnila od Stične, se je zmotil. Okrog šest tisoč jih je z vlakom, avtobusi, avtomobili, kolesi ali kar peš prišlo v Stično. Že ob vходу jih je pričakalo presenečenje, saj so za vstop morali preplezati odslužene kavče. Tako so simbolično pokazali, da niso del kulture »kavč mladih«, o kateri večkrat govori papež Frančišek. Takoj za kavči pa so se potli mladih ločile: mlajši so zavili na dijaški program, pod šotorom je bil program za starejše od 19 let, športni navdušenci pa so se odpravili na nogometni ali odbojgarski turnir, ki je bil letos na programu prvič.

V dijaškem programu so udeleženci prvič lahko prisluhnili novi zasedbi Stična benda, za boljšo povezanost med odrom in udeleženci pa so tudi letos skrbeli nasmejani animatorji. Klemen Hameršak, vodja dijaškega programa, je povedal, da so želeli na zanimiv način mladim približati geslo letošnjega srečanja: »Velike reči mi je storil Mogočni« (Lk

1,49), in sicer so skozi vsakdanje življenjske situacije mladih in skozi Marijine oči skušali pokazati, kako Bog deluje v našem življenju. »Že več let mladi niso tako zavzeto peli, plesali in sodelovali z nami,« je še dodal Klemen. Nekoliko bolj umirjeno je bilo na programu za starejše od 19 let, ki ga je povezoval p. Andraž Arko. Spomnil nas je, da smo sicer res nagnjeni k temu, da bi živeli lagodno, a če želimo podobno kot Marija sooblikovati božji načrt odrešenja, se moramo stalni lagodnosti odreči. Z glasbeno spremljavo tega programa in sklepnim praznovanjem se je od Stične poslovil dosednji Stična bend, ki je ob tej priložnosti izdal tudi zgoščenko Stična točka.

Delavnic je bilo letos morda nekoliko manj kot prejšnja leta, so pa bile zelo kakovostne in tudi zelo dobro obiskane. To velja tudi za delavnico, ki jo je pripravila revija #najst in je mlade spodbudila k razmisleku o tem, kako mediji vplivajo na naše vrednote in odnose. Založba Družina je bila navzoča tudi na tržnici, kjer so poleg revije #najst mladi lahko kupili tudi nekatere Družinine knjige za mlade. Malo pred mašo je vreme pokazalo svoje zobe, a mladi se plohe niso ustrašili in so vseeno dodobra napolnili prireditveni prostor. Somaševanje je vodil škof dr. Peter Štumpf, ki je v pridigi povzel nekaj misli iz papežev poslanice mladim, vključno s spodbudo, da se biser rodi iz bolečine, iz preizkušenj. Mladim je povedal, da je biser, za katerega se spleča vse zavest, svetost. Navezal se je tudi na papežev misel, da Marija ni ostala na kavču, ampak je šla na pot, da bi srečala Elizabeto, in mlade pohvalil, da tudi sami niso ostali na kavču, pač pa so prišli v Stično, čeprav so vedeli, da bo deževalo.

Mladi so v Stični kljubovali močnim ploham. Če bodo v vsakdanjem življenju podobno vztrajno kljubovali prevladujoči »kulturi kavča«, se za prihodnost Cerkve na Slovenskem ni treba bati. Že to so velike reči. Gotovo pa je Mogočni še večje storil na skrivnem, morda pri češčenju, spovedi, ali pa v preprostih, a globokih pogovorih med mladimi. Prav to troje daje Stični mladih dodatno vrednost.

Klemen Čeligoj

Družina, 24. 9. 2017

OSEBNE NOVICE

† SMRTI

V torek 19. septembra je po božje plačilo odšla gospa **Vera Žnidar roj. Zavrl** (90) iz Carapachaya.

V petek 22. septembra je v San Justu umrl gospod **Ivan Zupanc** (90).

Družinam izrekamo sožalje, Bog naj ju sprejme in jima poplača vse dobro, kar sta storila!

ŠE ENKRAT ZAVRISKAJVA, HARFA MI DRAGA!

51. obletnica Zveze Slovenskih Mater in Žena, v nedeljo 1. oktobra 2017

- Ob 16. uri sv. maša za vse žive in pokojne članice in dobrotnike Zveze
- Ob 17. uri koncert Marijinih pesmi ob 100-letnici Fatimskih prikazovanj in 110-letnici kronanja Marije na Brezjah

Pojeta Mešani pevski zbor San Justo in Pevski zbor Slomškovega doma Ex Corde

Po koncertu vsi vabljeni na zakusko in srečolov

61. OBLETNICA NAŠEGA DOMA

V nedeljo 8. oktobra

- 11.00** Zbiranje narodnih noš in predstavnikov domov
- 11.30** Sv. maša v zgornji dvorani Našega doma, daruje msgr. dr. Jure Rode; Poje MPZ San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar
- 12.45** Dobrodošlica in dviganje zastav
- 13.00** Kosilo na dvorišču in sprejem novih članov
- 16.00** Kulturni program v zgornji dvorani
 - Slavnostni govornik: g. Martin Sušnik
 - Na odru Frida Beznika veseloigra »Charleyeva tetka« v izvedbi Gledališke skupine Našega doma - režija: Ivana Tekavec

Nato prosta zabava in ples ob zvokih BAIRES POLKA.

Vsi lepo vabljeni!

Prijave za kosilo: **ga. Mici Malavašič Cassullo (4441-5528)** in **ga. Mari Uštar Novljan v Našem domu, vsak dan od 8. do 12. ure (4651-4914).**